

PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU V ČR

Ústav evropské etnologie
podzim 2021

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ VERSUS TRADIČNÍ LIDOVÁ KULTURA

Je to to samé nebo jsou mezi nimi rozdíly?

- **lidové** ústní tradice a vyjádření;
- **lidová** interpretační umění;
- **lidové** komunitní zvyklosti, obřady a slavnostní události;
- tradiční **lidové** vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru;
- znalosti a dovednosti charakteristické pro tradiční výrobní postup při zhotovení **konkrétního artefaktu lidových řemesel**.

- kontinuita, předávání, přetváření, sociální a kulturní funkce

DŮLEŽITÉ DOKUMENTY

Web Ministerstva kultury ČR

<https://www.mkcr.cz/regionalni-a-narodnostni-kultura-1243.html>

Státní kulturní politika

Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016 až 2020

Metodický pokyn pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR

www.lidovakultura.cz, www.lidovaremesla.cz

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O TLK

- aktualizace co 5 let
- definuje nástroje péče o TLK a odpovědné instituce

NÁSTROJE PÉČE:

- efektivní identifikace TLK (krajské seznamy a národní seznam)
- dokumentace (muzea, výzkumná pracoviště)
- ochrana a využívání (MKČR, instituce, nositelé)
- předávání (nositelé, spolky)

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O TLK

ZA PÉČI O TLK ODPOVÍDAJÍ:

- státní instituce (Ministerstvo kultury, NÚLK, muzea...)
- nevládní organizace (Česká národopisná společnost,...)
- jednotlivci, spolky

DŮLEŽITOU ROLI HRAJÍ TAKÉ:

- subjekty v cestovním ruchu
- média

STRUKTURA PÉČE O TLK V ČESKÉ REPUBLICE

MINISTERSTVO KULTURY

ODBOR REGIONÁLNÍ A NÁRODNOSTNÍ KULTURY (ORNK)

- tvoří koncepční dokumenty
- vydává Metodický pokyn
- granty a studijní stipendia
- ceny Ministra v oboru
- odpovídá za naplňování Koncepce
- zastupuje ČR na vládní úrovni v UNESCO

NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY

= **jediná instituce plně pověřená naplňováním Úmluvy v ČR**

- naplňuje Koncepti, servis pro MKČR
- archiv TLK, výzkum, identifikace
- vede Národní seznam TLK
- provádí redokumentaci statků zapsaných do UNESCO a na Národní seznam
- zajišťuje metodickou pomoc v oblasti TLK
- zastupuje ČR na expertní úrovni v UNESCO a dalších mezinárodních org.

REGIONÁLNÍ POVĚŘENÁ PRACOVISTĚ PRO TLK

= zřizovány kraji → krajská muzea (většinou)

- výzkum TLK v kraji
- metodická pomoc nositelům a jiným organizacím
- poskytují informace veřejnosti
- vedou krajské seznamy TLK
- vedou agendu ocenění v oblasti tradičních řemesel

REGIONÁLNÍ POVĚŘENÁ PRACOVISŤĚ V ČECHÁCH

KARLOVARSKÝ

Muzeum Cheb

KRÁLOVÉHRADECKÝ

Muzeum východních Čech

LIBERECKÝ

Muzeum Českého ráje v Turnově

PARDUBICKÝ

Muzeum v přírodě Vysočina

PLZEŇSKÝ

Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech

PRAHA

Muzeum hl. města Prahy

STŘEDOČESKÝ

Regionální muzeum v Kolíně

ÚSTECKÝ

Regionální muzeum v Teplicích

REGIONÁLNÍ POVĚŘENÁ PRACOVIŠTĚ **NA MORAVĚ**

OLOMOUCKÝ

Vlastivědné muzeum v Olomouci

JIHOMORAVSKÝ

Masarykovo muzeum Hodonín

MORAVSKOSLEZSKÝ

Muzeum Novojičínska

Muzeum Těšínska

VYSOČINA

Muzeum Vysočiny Třebíč

ZLÍNSKÝ

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

NÁRODNÍ RADA PRO TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU

= poradní orgán Ministra kultury

- doporučuje zápisy do Národního seznamu, zadává odborné posudky
- projednává vývoj okolo Úmluvy a jeho reflexi v národní kult. politice
- poradní hlas při tvorbě koncepčních materiálů
- diskutuje aktuální dění v oblasti TLK

Složení: odborníci, zástupci krajů, médií, akademie...

ODBORNÉ INSTITUCE

- dokumentace a vyhodnocování situace v terénu
- „úložiště“ vědomostí → zdroj pro zájemce o obnovu
- vliv na nositele (autorita) a tím pádem na vývoj TLK

NOSITELÉ TRADIC, SPOLEČENSTVÍ A JEDNOTLIVCI

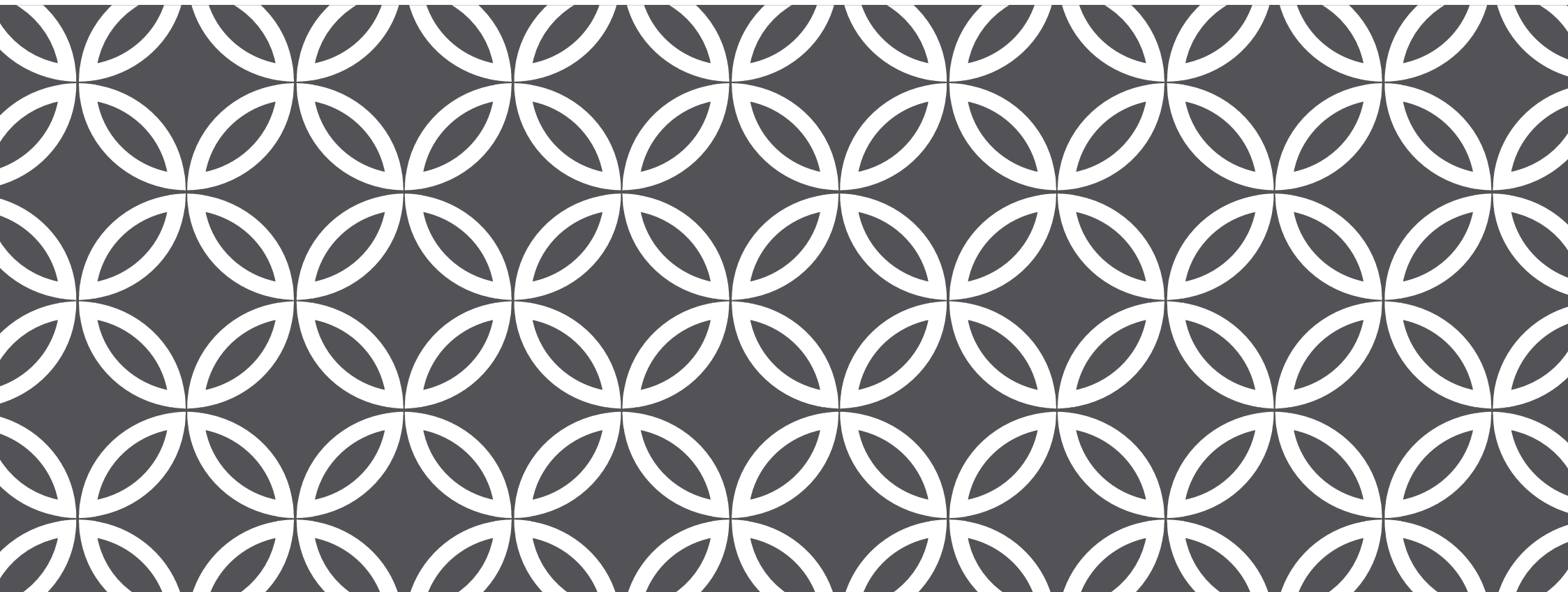
= pro ně je Úmluva

= pro ně pracuje MKČR, NÚLK, KPP a další

= v jejich rukou je největší díl ochrany TLK

= jen oni mohou zajistit **životaschopnost** TLK

...důležitou (často klíčovou) roli hrají **místní spolky**

SEZNAM NEMATERIÁLNÍCH STATKŮ TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY V ČR

2021... **28** zápisů

„NÁRODNÍ SEZNAM“ SEZNAM NEMATERIÁLNÍCH STATKŮ TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY

PROCES

Podání návrhů	do 31. ledna
Technická kontrola MKČR	do 20. března
Věcná kontrola NÚLK	do 20. dubna
Doplnění	do 30. května
Prezentace před NR	do 30. června (zadány 2 posudky)
Projednání návrhů NR	do 30. listopadu
Schválení Ministrem	do 31. prosince

Návrh lze podat jen jednou!

PODMÍNKY ZÁPISU

- plní konkrétní **sociální (společenské) funkce** a má **kulturní význam(y)** pro své nositele;
- **splňuje definici** nemateriálního kulturního dědictví
- je **živou** a integrální **součástí života** svých nositelů a společenství, je navázán na jejich přirozené prostředí;
- společenství nositelů, skupiny, případně jednotlivci považují statek za důležitou **součást své identity a kulturního dědictví**;
- je prokazatelně **předáván dalším generacím**;
- je **obzvláště významný**, případně ojedinělý, z pohledu etnologie, sociálně-kulturní antropologie a jiných příbuzných oborů;
- **společenství nositelů**, skupiny, případně jednotlivci byli **zapojeni do přípravy** návrhu na zápis statku do Seznamu.

Které body jsou nejproblematictější?